

Enontekiön kunta
Ounastie 165
99400 Enontekiö

HETAN ASEMAKAAVA JA ASEMAKAAVAN MUUTOS, LÄMPÖLAITOS

YHTEENVETO VALMISTELUVAIHEEN PALAUTTEESTA JA KAAVOITTAJAN VASTINEET

Asemakaavan muutoksen luonnos pidettiin MRA 30 §:n mukaisesti julkisesti nähtävillä 14.2. – 15.3.2024. Luonnoksesta pyydettiin viranomaisten lausunnot.

Kaavaluonnoksesta antoivat lausunnon Lapin liitto, Lapin ELY-keskus, Saamelaismuseum Siida, Enontekiön seurakunta ja Hettalaiset ry.

Lapin liiton lausunto

Lapin liitto toteaa lausunnossaan, että kaavaselostuksessa on tuotu esille asemakaavan ja asemakaavamuutoksen suhde maakuntakaavaan ja Tunturi-Lapin maakuntakaavan suunnittelualueita koskevat merkinnät. Kaavaselostuksessa olisi hyvä tuoda soveltuvin osin esille myös koko maakuntakaava-alueita koskevia suunnittelumääräyksiä.

Muutoin Lapin liiton virasto toteaa Hetan lämpölaitoksen asemakaavan ja asemakaavamuutoksen valmisteluaineiston toteuttavan Tunturi-Lapin maakuntakaavan tavoitteita ja muodostavan hyvän pohjan kaavaehdotuksen laatimiseen.

Vastine:

Suunnittelualueita ja koko maakuntakaava-alueita koskevia maakuntakaavan määräyksiä on täydennetty kaavaselostukseen.

Lapin ELY -keskuksen lausunto

Lapin ELY-keskus huomauttaa lausunnossaan, että kaavaselostuksessa ei ole yksilöity uuden lämpölaitoksen aiheuttamia päästöjä ja päästöjen vaikutuksia ympäristöön, jolloin maininta ympäristöhaittojen vähentymisestä on lähinnä teoreettinen. Lapin ELY-keskus muistuttaa, että uusi kaukolämpölaitos mahdollisesti edellyttää ympäristönsuojelulain mukaista ympäristölupamenettelyä tai laitoksen rekisteröintiä, riippuen laitoksella käytettävästä polttoaineesta ja laitoksen polttoainetehosta. Lisäksi Lapin ELY-keskus muistuttaa, että keski suurten energiatuotantoyksiköiden ja -laitosten ympäristönsuojeluvaatimuksista säädetään valtioneuvoston asetuksessa 1065/2017. Asetusta sovelletaan mm. kiinteää, nestemäistä tai kaasumaista polttoainetta käyttäviin energiantuotantoyksiköihin, joiden polttoaineteho on vähintään 1 MW, mutta alle 50 MW.

ELY-keskus toteaa, että valtakunnallisesti merkittävä rakennetun kulttuuriympäristön kohde Hetan kirkko on osa kaava-alueen historiaa ja rakennuksen suojelumerkintä (sr-1) on siten perusteltu. ELY-keskus katsoo, että sr-1-merkinnän kaavamääräystä tulee täydentää.

ELY-keskus katsoo, että asemakaavan muutoksen vaikutukset valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (Hetan kirkko ja asuntolakoulu) tulee selvittää ja arvioida myös asuntolakoulun suojeluperusteita.

Vastine:

Kaavaselistukseen on lisätty perusteluja miksi uuden kaukolämpölaitoksen rakentaminen ehkäisee melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja. Hetan kirkkoa koskevaa suojelumerkintää on täydennetty ja asemakaavan muutoksen vaikutuksia valtakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön on selvitetty. Asuntolakoulu on purettu, eikä sijaitse kaavamuutosalueella, joten sitä ei ole tarpeen käsitellä kaavaselistuksessa.

Saamelaismuseo Siidan lausunto

Saamelaismuseo toteaa lausunnossaan, että suunnittelualueesta otetut valokuvat olisivat helpottaneet alueen tämänhetkisen tilanteen hahmottamista. Hetan kirkko on kaavaluonnoksessa merkitty suojelukohteeksi merkinnällä sr-1. Saamelaismuseo pyytää täydentämään suojelumerkinnän määräästä seuraavasti: *Suojeltava rakennus. Historiallisesti ja kyläkuvan kannalta arvokas rakennus. Osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä "Enontekiön jälleenrakennuskauden julkinen rakentaminen" (RKY 2009). Rakennuksessa suoritettavien korjaus- ja muutostöiden tulee olla sellaisia, etteivät rakennuksen kulttuurihistorialliset, rakennustaiteelliset ja/tai kyläkuvalliset arvot vaarannu. Kohdetta koskevista suunnitelmista tulee pyytää Museoviraston lausunto.*

Saamelaismuseolla ei ole asemakaavan ja asemakaavan muutoksen valmisteluaineistoon muuta huomautettavaa.

Vastine:

Kaavaselistukseen on lisätty valokuvia suunnittelualueelta ja Hetan kirkkoa koskevaa suojelumääräystä on täydennetty Saamelaismuseon ohjeistuksen mukaisesti.

Enontekiön seurakunnan lausunto

Seurakunta toivoo lausunnossaan Kirkkotielle sekä kirkon viereiselle yleiselle pysäköintialueelle ja pyörätielle valaistusta turvallisuuden lisäämiseksi alueella. Lisäksi seurakunta toivoo kaavaan mainintaa suunnitteilla olevasta uudesta tiestä kirkolle. Tie on suunniteltu kulkevan kirkon takaa, päiväkodin ja kirkon välistä.

Vastine:

Kaavakartalle on lisätty ohjeellinen ajoyhteys kirkonmäelle. Mahdollinen valaistus toteutetaan kaavan hyväksymisen jälkeen Kirkkotien muuttuessa kunnan ylläpitämäksi katualueeksi. Seurakunnan toive on välitetty tiedoksi rakennuttamispäällikölle.

Hettalaiset ry:n lausunto

Hettalaiset ry toteaa, että lämpölaitoksen sijoittaminen koulun, päiväkodin, urheilukentän ja kyläkeskuksen välittömään läheisyyteen on erittäin epätoivottavaa. Hettalaiset ry:n mukaan tällaisten laitosten tulisi sijaita kauempana lapsista ja nuorista. Lisäksi Hettalaiset ry on jo nykyisellään huolissaan työkoneiden ja kuorma-autojen jatkuvasta liikenteestä koulun ja päiväkodin läheisyydessä.

Vastine:

Hettalaiset ry ei esitä lausunnossaan vaihtoehtoista sijoituspaikkaa lämpölaitokselle. Laitoksen uusi sijoituspaikka on hieman kauempana koulua, päiväkotia ja kyläkeskusta kuin nykyinen. Olemassa oleva kaukolämpöverkosto asettaa raamit laitoksen sijoittamiselle, joten ei ole taloudellisesti järkevää sijoittaa sitä kovin kauas kyläkeskuksesta.

Enontekiöllä 2.4.2024

Kai Takkunen
maankäyttöinsinööri
Enontekiön kunta